EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.2.2024.
COM(2024) 46 final

2024/0025 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

(EDIRPA)

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s predviđenim donošenjem odluke Zajedničkog odbora EGP-a o izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

1.1. Sporazum o EGP-u

Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”) građanima i gospodarskim subjektima u EGP-u jamči jednaka prava i obveze na unutarnjem tržištu. Tim je sporazumom predviđeno uvođenje zakonodavstva EU-a o četirima slobodama u 30 država EGP-a, a to su države članice EU-a, Norveška, Island i Lihtenštajn. Osim toga, Sporazumom o EGP-u uređena je suradnja u drugim važnim područjima, kao što su istraživanje i razvoj, obrazovanje, socijalna politika, okoliš, zaštita potrošača, turizam i kultura, koja se zajednički nazivaju „popratne i horizontalne” politike. Sporazum o EGP-u stupio je na snagu 1. siječnja 1994. Unija je zajedno sa svojim državama članicama stranka Sporazuma o EGP-u.

1.2. Zajednički odbor EGP-a

Zajednički odbor EGP-a nadležan je za upravljanje Sporazumom o EGP-u. To je forum za razmjenu mišljenja o funkcioniranju Sporazuma o EGP-u. Njegove se odluke donose konsenzusom i obvezujuće su za stranke. Za koordinaciju pitanja EGP-a na strani EU-a odgovorno je Glavno tajništvo Europske komisije.

1.3. Predviđeni akt Zajedničkog odbora EGP-a

Zajednički odbor EGP-a treba donijeti odluku Zajedničkog odbora EGP-a („predviđeni akt”) o izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

Svrha je predviđenog akta proširiti suradnju ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u kako bi se uključila Uredba (EU) 2023/2418 o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA)[1].

Island i Lihtenštajn izuzimaju se iz sudjelovanja i financijskog doprinosa tom instrumentu.

Predviđeni akt odraz je vrlo bliske suradnje Norveške i Europske unije u aktualnoj geopolitičkoj situaciji.

U skladu s proračunskom politikom EU-a u aktivnostima EU-a može se sudjelovati tek nakon plaćanja odgovarajućeg financijskog doprinosa. Međutim, plaćanje se može izvršiti tek nakon što se donese nacrt odluke Vijeća te nakon što se državama EFTA-e koje su članice EGP-a dostavi poziv EU-a za sredstva, koji raspisuje Europska komisija.

Stoga, kako bi se premostilo razdoblje od 27. listopada 2023. do primanja odgovarajućeg plaćanja, predviđeni bi se akt trebao primjenjivati retroaktivno od 27. listopada 2023.

[1] Uredba (EU) 2023/2418 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), SL L, 2023/2418, 26.10.2023.

Retroaktivnost ne utječe na prava i obveze predmetnih osoba te je u skladu s načelom opravdanih očekivanja.

Predviđeni akt postat će obvezujući za stranke u skladu s člancima 103. i 104. Sporazuma o EGP-u.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Komisija Vijeću na donošenje podnosi priloženi nacrt odluke Zajedničkog odbora EGP-a, koji predstavlja stajalište Unije. Nakon donošenja stajalište bi što prije trebalo iznijeti u Zajedničkom odboru EGP-a.

Priloženim nacrtom odluke Zajedničkog odbora EGP-a državama EFTA-e koje su članice EGP-a daje se pravo na sudjelovanje u aktivnostima koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2023/2418 o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), što nadilazi puke tehničke prilagodbe u smislu Uredbe Vijeća br. 2894/94[2]. Stoga Vijeće utvrđuje stajalište Unije.

Osim toga, države EFTA-e koje su članice EGP-a trebale bi financijski pridonositi prethodno navedenim aktivnostima. Island i Lihtenštajn izuzimaju se iz sudjelovanja i financijskog doprinosa tom instrumentu.

4. PRAVNA OSNOVA

1.4. Postupovna pravna osnova

1.4.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[3].

1.4.2. Primjena na ovaj predmet

Zajednički odbor EGP-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o EGP-u. Akt koji Zajednički odbor EGP-a treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući na temelju međunarodnog prava u skladu s člancima 103. i 104. Sporazuma o EGP-u.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a u vezi s člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94.

[2] Uredba Vijeća (EZ) br. 2894/94 od 28. studenog 1994. o postupcima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru, SL L 305, 30.11.1994., str. 6.

[3] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka/Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

1.5. Materijalna pravna osnova

1.5.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a u vezi s člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94 prije svega ovisi o materijalnoj pravnoj osnovi pravnog akta EU-a koji se uključuje u Sporazum o EGP-u.

Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

1.5.2. Primjena na ovaj predmet

Budući da se Odlukom Zajedničkog odbora suradnja ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u proširuje kako bi se uključila Uredba (EU) 2023/2418 o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), primjereno je temeljiti ovu Odluku Vijeća na istoj materijalnoj pravnoj osnovi na kojoj se temelji akt koji se uključuje. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 173. stavak 3. UFEU-a.

1.6. Zaključak

Pravna osnova za predloženu odluku trebao bi biti članak 173. stavak 3. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a i člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Zajedničkog odbora EGP-a izmijeniti Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

2024/0025 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

(EDIRPA)

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2894/94 od 28. studenog 1994. o postupcima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru[4], a posebno njezin članak 1. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru[5] („Sporazum o EGP-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1994.

(2) Na temelju članka 98. Sporazuma o EGP-u Zajednički odbor EGP-a može odlučiti izmijeniti, među ostalim, Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

(3) Primjereno je proširiti suradnju ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u kako bi se uključila Uredba (EU) 2023/2418 Europskog parlamenta i Vijeća[6].

(4) Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti kako bi se omogućila provedba te proširene suradnje.

(5) Stajalište Unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a trebalo bi se stoga temeljiti na priloženom nacrtu odluke,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s predloženom izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim

[4] SL L 305, 30.11.1994., str. 6.

[5] SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

[6] Uredba (EU) 2023/2418 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), SL L, 2023/2418, 26.10.2023.

područjima izvan četiriju sloboda temelji se na nacrtu odluke Zajedničkog odbora EGP-a priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik